

Tredje roten, tomt 51

Kvarteret Tre Remmare

Femte roten 1637–57v

Kyrkogatan 4 (under Ekeskogen)

Första Roten 1657 h–70

(se också 4.57)

Ivar Larsson åkare

1656–78

M1676 ½ tomt, Gustavi Tomtöreslängd 1670–80, änkan 1681–82

Ivar Larsson åkare omtalas åren 1646–50 i rote 12, 1651 i rote 28 och 1653–55 i rote 5. Han anges 1649 vara bosatt hos *Peder Helgesson vävare*. Möjligen kan han vara bror till en *Per Larsson skräddare*.

Den 4.11.1680 fick Ivar åkares efterleverska *Christentzia Jöransdotter* fasta på en tomt hennes man hade erhållit av staden 1655. Det bör vara denna tomt.

Den 28.6.1666 befallde rätten, att stadsskulden skulle gripa en viss *Peder Hansson Petare* för det övervåld, som han hade gjort i staden och förvara honom ”i stadsens gömmo, dock icke det slemmaste”. Det visade sig, att häktningen berodde på klagomål från Ivar åkare, vars hustru *Per Hansson* hade slagit efter en häftig träta. Den 6 juli vittnade *Bengt Andersson* och *Peder Persson* i underrätten:

”När Peder Hansson för 14 dagar sedan kom in uti Ifwar åkares hus och ett stoop öl till köps begiärade, hwilket honom efterläts, och när det utdrucket var begynte Ifwar och han sins emellan att gifwa, då Ifwar sade till Per Hansson ”Packa thig uth”, Per straxt swarade, packa thig uth thin Rackare, må iagh icke hafwa fred medan iag dricker mitt öl. I det samma kommer Ifwars hustru fram och slår Per Hansson för bröstet med en Liusestake, då rusar han straxt på hustrun och henne genom dörren förer, gifwandes henne en örefil, litet därefter går han på gatan och ropar, kallandes Ifwar åkare en rackare och hans hustru en Juteslafz”.

Göteborgs borgare påtvingades inkvartering av soldater och fick ofta ansvara för dessas uppförande. Följande historia berättar också något om vardagsvanorna: Den 4.9.1667 blev i kämnärsrätten Ivar åkares hustru *Christensia* på Mikael Schultz Musikants anhållande ”examinerat om dee hoos henne logerande soldater, om hon någon weetskap hafwer uppå det lärft, som för Mäster Mikael emellan d 28 och d 29 Augusti om natten wardt bortstulitt eller om hon weet bemälte soldater den natten uthur huset warit”. Hon förklarade sig ”aldeles om bemälte lärft okunnig ware. När hon om aftonen med sin man strax efter mörkningen gingo till sängs, då war den soldaten som där gästar, och den andre som esomoftast hoos honom ligger och wistas, inne i stufwan och straxt gingo upp i naastufwan att liggia, och om morgonen, när hon och hennes man upstående woro, kommo bägge soldaterne ned på gården, men om dee i medlertid på natten woro uthe weet hon intet att berätta.”

”I lika måtto afhördes och een diekne Magnus Canuti bemäld till gäst hoos Gunne skräddeles Enkia, refererandes om den soldaten der gäster, att den 28 Augusti om aftonen klockan 8, gick uth att köpa sigh Tobaak, och kom straxt tillbakar, der med han straxt går till sängs. Men samma natt wardt hans wertdinnas stege borttagen, och om morgonen uppå en annor Tompt igenfunnen.

Tillfrågades än wiidare bemälte diekne om några soldater drucko hoos hans werdinna den aftonen. R-r Ney, inte den aftonen uthan aftonen tillförende.

Den 6.6.1667, Hustru Catharina Schultz tillfrågade Ifwar åkare hwad gäster han hafwer? Huru dee sig förhålla eller om dee den natten, det haglade, woro uthe, der på Ivar swarade, ingen annan än dee till honom inqwarterade soldater, hwilcka i Mörckningen, så wäll som han, suto och drucko tobak och straxt der efter gingo på nattstugan till sängs, men om dee sedan uthgingo är honom owetterligit. Om morgonen, när han war uppstånden och på sin gård uthgången sig att twätta, kommo bägge soldaterne nedh uthur nattstugun och sig tillika twättade, och wed pass klockan 6 eller halv 7 gick den ene, som intet gästar, thädan.

Rätten frågade Ifwar, hwarföre han fleere än till honom Inqwarterat är, hyser. R-r att han intet råder der om, föregifwandes ofta sin soldat der om tilltalt, men kan dock icke hielpa.”

Den 17.10.1684 beordrade rätten *Måns lädertogare Claes segelmakare* och *Olof Torsson svärdfejare* på avlidne Ivar åkares änkas och hennes son *Daniel Ivarssons* anhållan att värdera det hus, som deras sal man och fader hade bebott i livstiden. En halvpart tillkom barnen som fädernesarv.

Bland många andra, som den 6.5.1685 anklagades för att ha köpt råg av soldater, som hade stulit det på Kungl. Maj:ts Magasinshus, befann sig Ivar åkares son Daniel. Andra omnämnda var *Margareta i Böö*, *Kerstin i Dyngian*, en *murmästarehustru på Berget*, *Floo-Märta*, *Torsten besökarens änka*, *Sten- Ingeborg*, *skräddaråldermannen Måns*, *Bengta*, *Nils Öfwerwålds på Hisingen*, *Sandrina* m fl. Tjuven *Hans Gröning* hade skänkt råg till sin fästmö *Malin Guttormsdotter*. *Daniel Ivarssons hustru Anna Larsdotter* fick restituera en och en halv skeppa råg och plikta tredubbelt, vilka böter uppgick till 4 daler 1 2/5 öre smt.

Artillerikonstapeln Gabriel Palmgren

och hans hustru *Britta Christiansdotter Fischier* hade av Sand kyrka, Wässbo härad, Jönköpings län, lånat 100 d smt och till kyrkan pantsatt deras lilla hus och gård i Göteborg, som de för pengarna köpt av hustru Christensia Giörgensdotter och hennes båda sonhustrur *Anna Larsdotter* och *Anna Aronsdotter*. Gården uppbjöds den 20.6.1698 och sades då ligga under Ekeskogen på Kyrkogatan mellan sal Olai Forselii baktomt å östra och Ekeskogsklinten å västra sidan. Fasta erhöles 11.6.1698. (Jfr *Cornelius Fischier*, kv. Hyrkusken).

Hos Gabriel Palmgren bodde 1710–1715 *Sven Bengtsson enrollert*

Enligt en uppgift var artillerikonstapeln Gabriel Palmgrens hustru *Britta Fischier* änka 1717: där bodde också *kommenderade Jürgen Ernst* med sin hustru *Catharina Ernst* (född Palmgren??) liksom *besökaren Strutz* fattiga änka.

Tomtöreslängden 1720 talar om Konstapel Gabriel Palmgrens arvingars gård och 1722 om *avskedade fyrverkaren Gustaf Rydberg*,

1730–40 ägde

Snickaren Christ. Maxdorf och *Jürgen Ernst*

halva gården var. I varje fall Jürgen Ernst kan ha hört till Gabriel Palmgrens arvingar. 1745 svarar han för hela tomtöret.

Glasmästare Sven Lundgren

1750–53 Han fick burskap 7.7.1741, begr. D 21.10 1753, änkan begr. D 26.10.1756 (står märkligt nog kvar som utfattig i rgk 1164 för 1759) ibm *gesällen Giese*, gammal och krympling (jfr 3.52), ibm ostindiske *packhuskarlen Olof Blomberg* 1759 (se 3.50).

Snickare Anders Wenberg 1765

Glasmästare Mäster Hans Jacob Giese 1768–75–80

burskap 10.6.1763. Även 3.52. 1770, änkan 1790. *Säljuppbud av arvingarna 3.52 Kyrkogatan 18.4.1803*

Skomakare Peter Hagelberg (se 4.57)

fick burskap som skomakaremästare 18.9.1759, död barnlös 9.10.1795 (bou 9.8. s.å.). G 1/ med skomakare *And. Almgrens änka Maria Strandgren*, död 9.8.1781. Se 4.57.

Smeden Johan Strettenberg och skomakare Peter Hagelbergs tomt

Klensmeden Mäster Johan Strettenberg lät för första gången för 1 450 d smt eller 2.41 rdr 32 öre specie uppbjuda sitt i hörnet av Kyrko- och Magasinsgatorna i stadens första kvarter belägna hus och gård bestående av en hel tomt 4.57 med tillhörande halv tomt, som *skomakareänkan Maria Almgren* den 17.5.1757 sålt till mäster Strettenberg, Huset hade hembjudits till närmaste nabor skomakaren mäster Hagelberg samt änkan Christina Catarina Lundell och ringkarlen Olof Bryngelsson. 30-penning 8 rdr 2 skill specie.

(Obs att det fanns två Johan Str. den äldre och sonen den yngre: den senare uppbjöd ¼ Kyrkogatan, Magasinsgatan 13.8.1781. 3.61, konkurs 6.4.1791.)

4.47 1786 förvandlas till 3.51 1787. Se f.ö. 4.47.

1790: *Segelsömmare Lacks och skomakare Hagelbergs hus*

1795: *Snickare P Zettergrens och skomakare Hagelbergs tomt*

1800: *Snickare P Sättergrens (Zettergrens) tomt*

1807: *Skomakare Olof Anderssons ödetomt*